

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2015. до 2019. године

* ГРАД ЗАЈЕЧАР *

УВОД

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2015. до 2019. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2019. године.

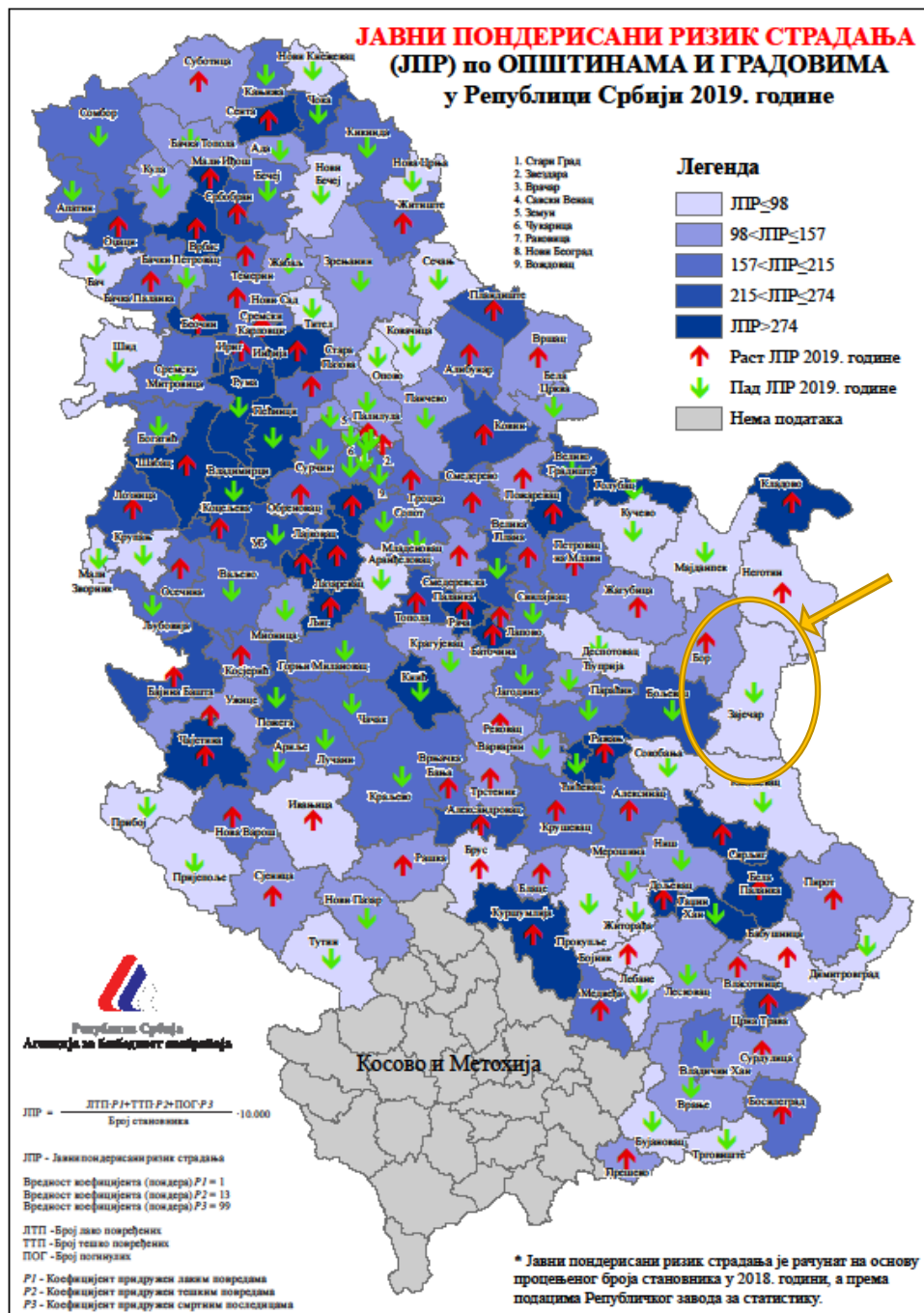
Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији града Зајечара. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2015-2019. година) када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији града Зајечара. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учесника, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију града Зајечар.

Осим горе поменутих анализа, Извештај садржи и податке о тренутном стању безбедности саобраћаја на територији града Зајечара, у односу на циљеве дефинисане Националном стратегијом безбедности саобраћаја (за период 2015-2020. година).

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требало да буду смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

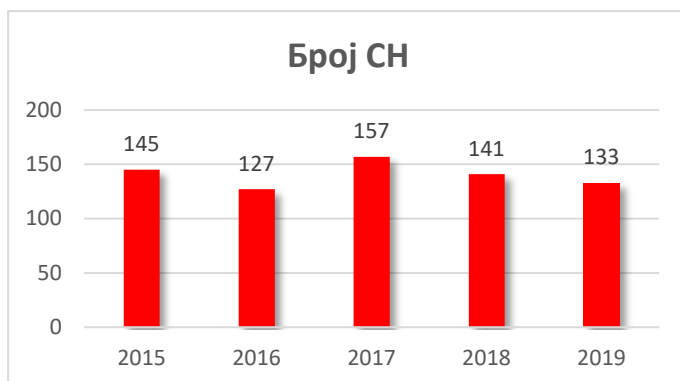
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама можете се користити и јавно доступном апликацијом „**БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analyze-i-istravanje/baza-podataka> или директно преко линка <http://195.222.99.60/ibbsPublic/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2019. ГОДИНЕ

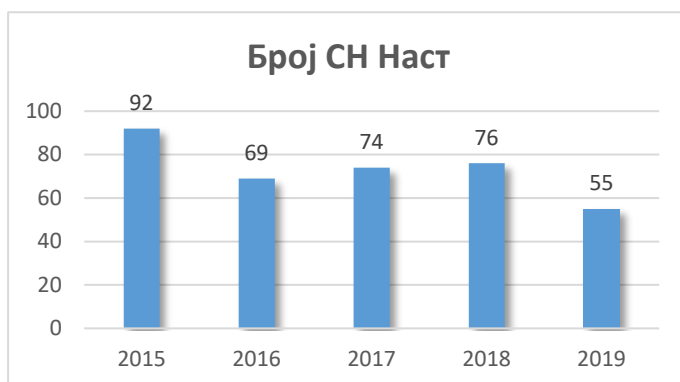

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2019. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2019. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за град Зајечар припада класи **веома ниске вредности ризика**, при чему је у 2019. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2018. годину.

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

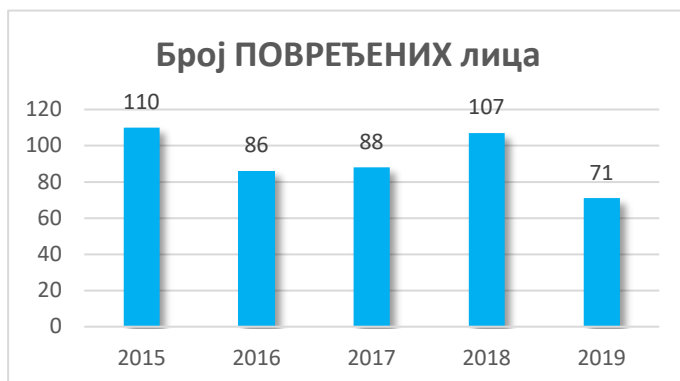
- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода, у периоду 2015-2019. године, је: **703.**

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима, у периоду 2015-2019. године, је: **366.**

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **25.**

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **462.**

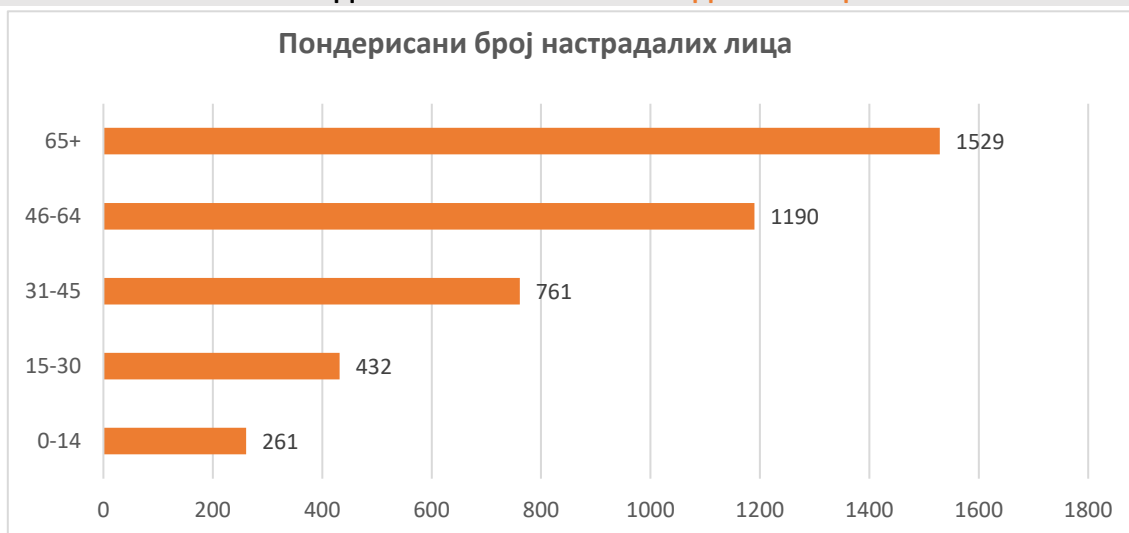
3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА **СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА**

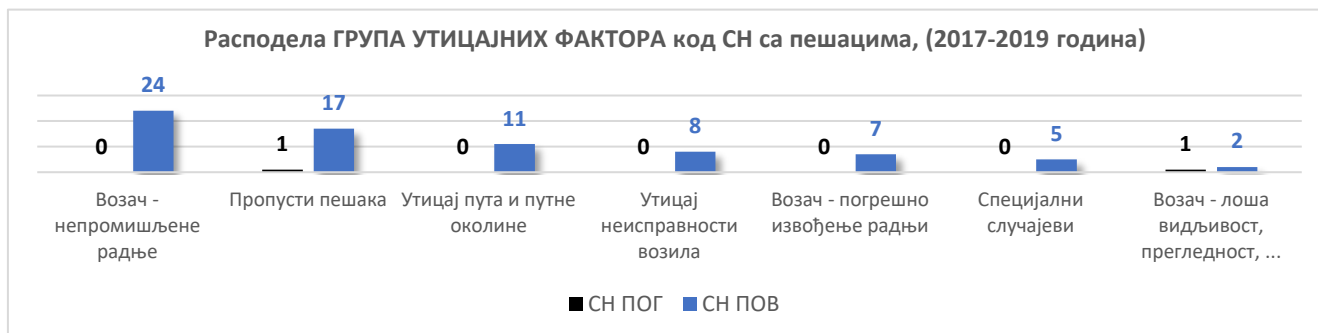
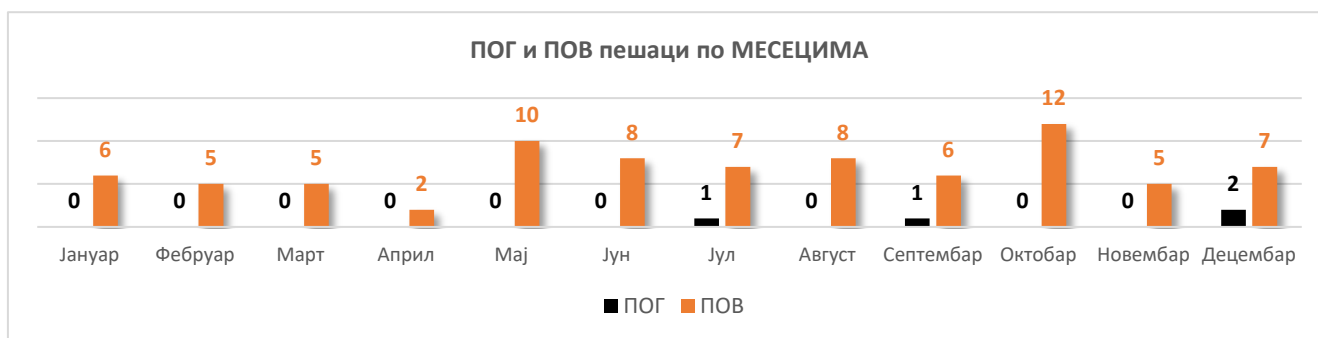
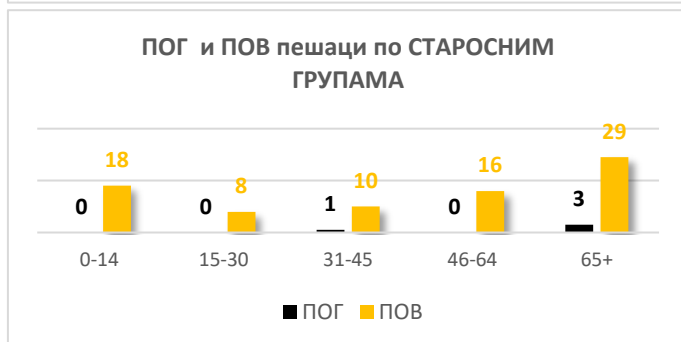

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 65+ година**.

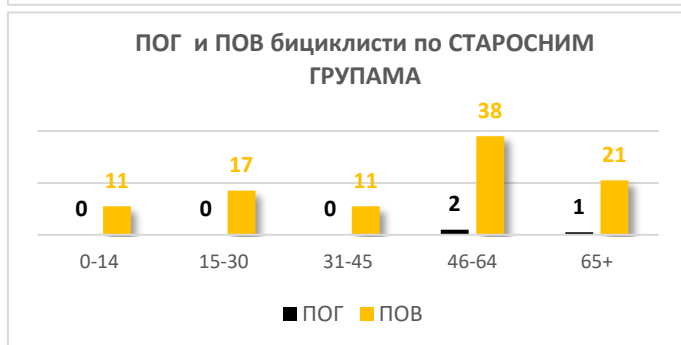
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

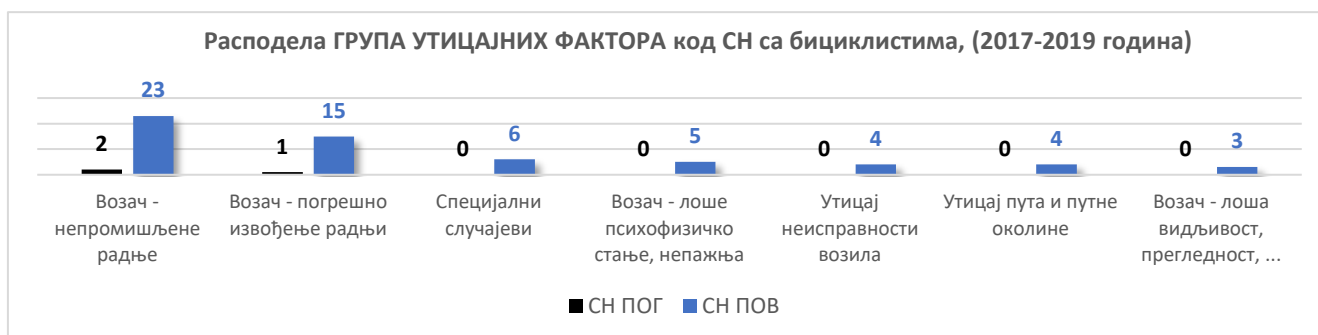
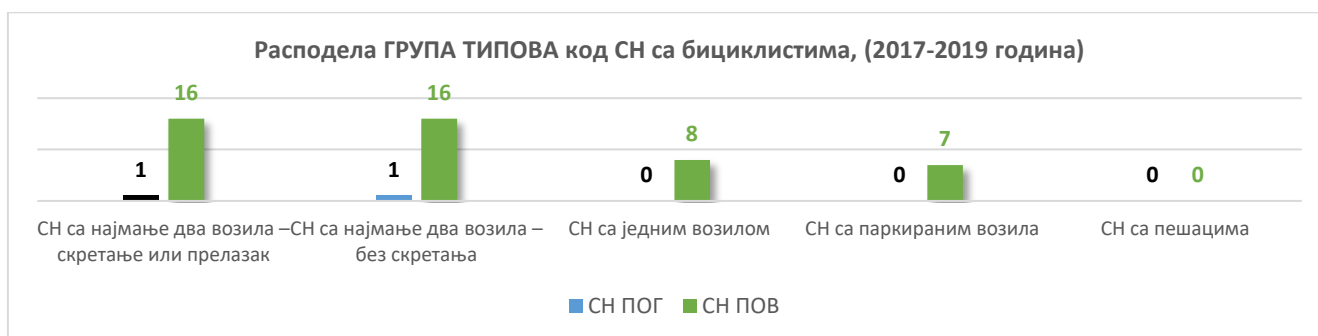
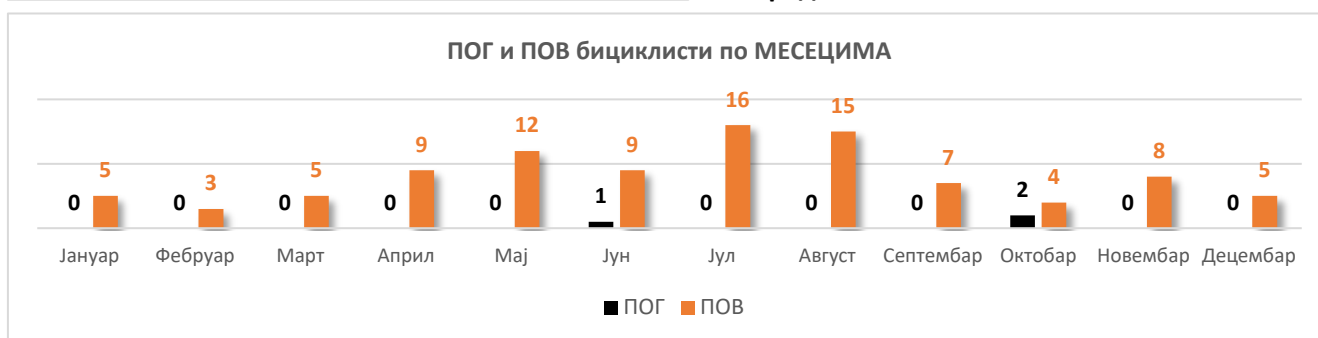
- Број погинулих пешака је: 4, што чини 16% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је: 81, што чини 18% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 14% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **октобру**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима је **Возач - непромишљене радње**.

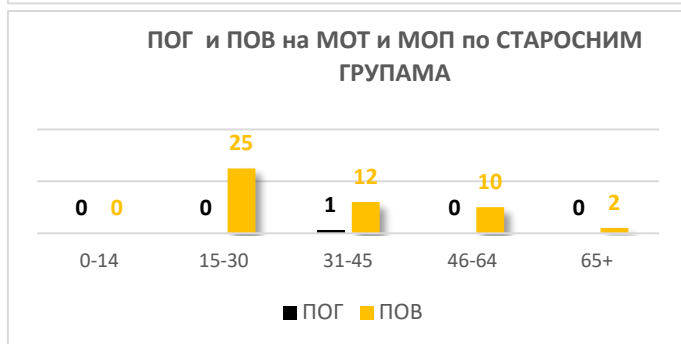
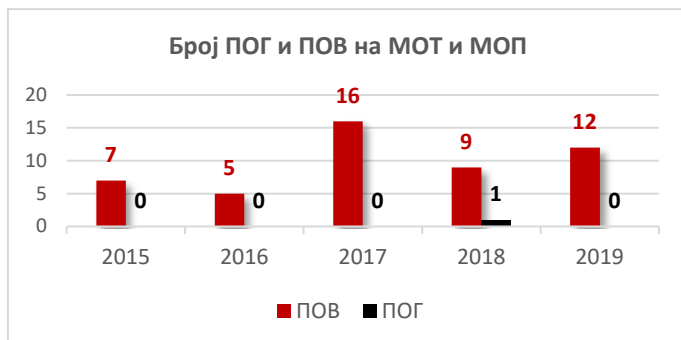
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

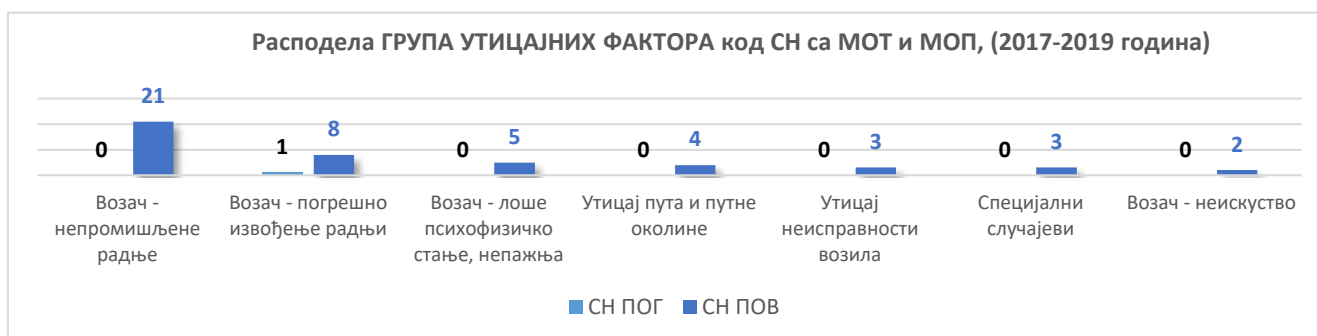
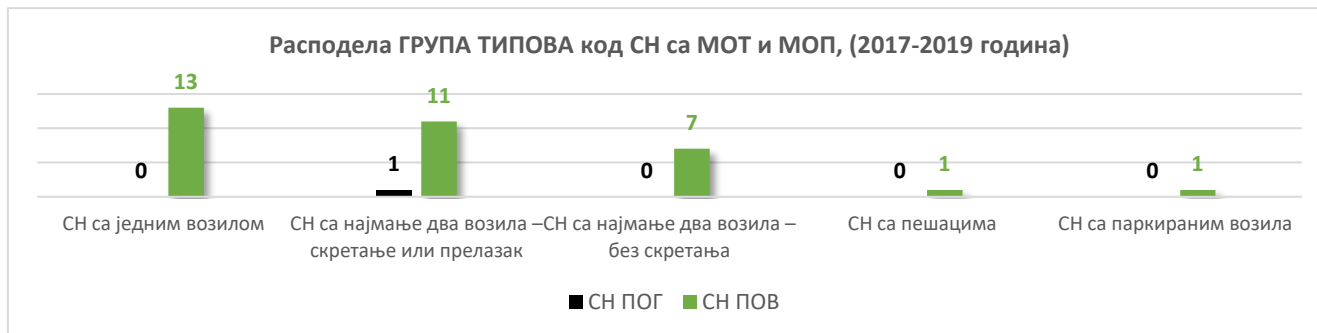
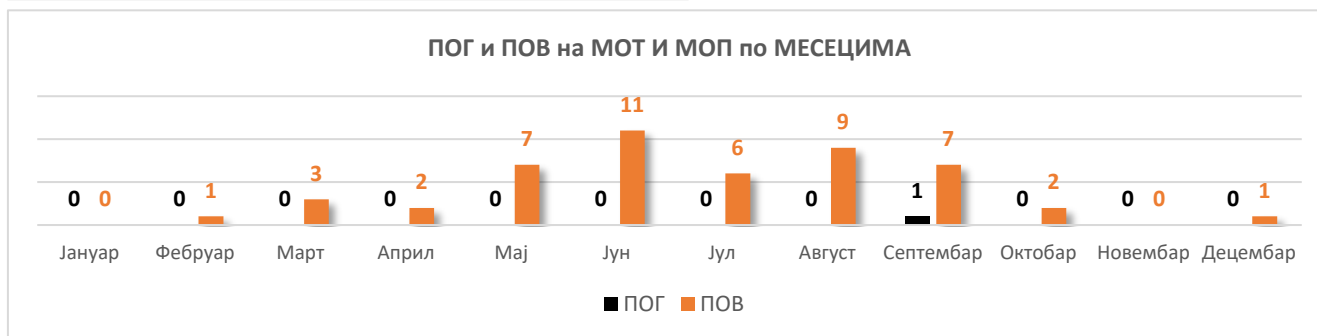
- Број погинулих бициклиста је: 3, што чини 12% погинулих лица у СН (у Србији чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је: 98, што чини 21% повређених лица у СН (у Србији чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 46-64 година.
- Бициклисти највише страдају у јулу.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са учешћем бициклиста најчешће су одабране групе типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак и СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је Возач - непромишљене радње.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

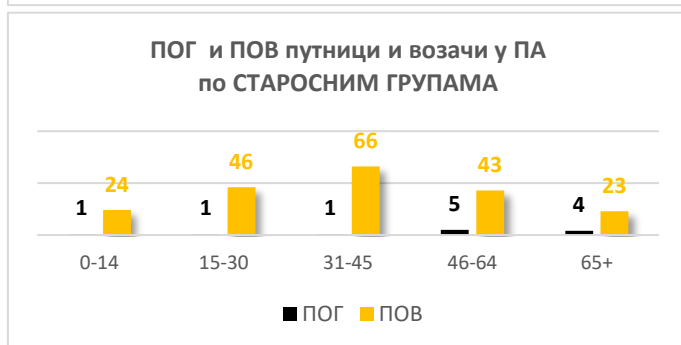

- Број погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима је: **1**, што чини **4%** погинулих лица у СН (у Србији чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника на мотоциклима и мопедима је: **49**, што чини **11%** повређених лица у СН (у Србији чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на **МОТ и МОП** је међу лицима старости **15-30 година**.
- Лица на **МОТ и МОП** највише страдају у **јуну**.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са **МОТ и МОП** најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на МОТ и МОП је **Возач - непромишљене радње**.

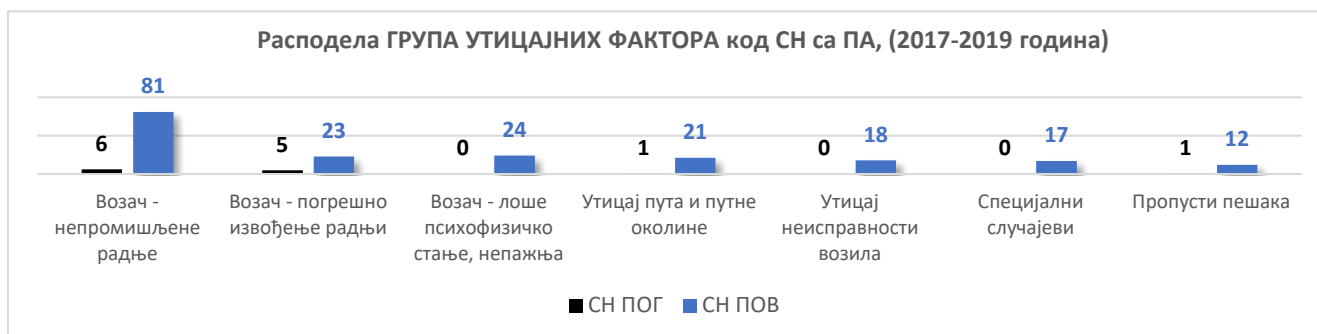
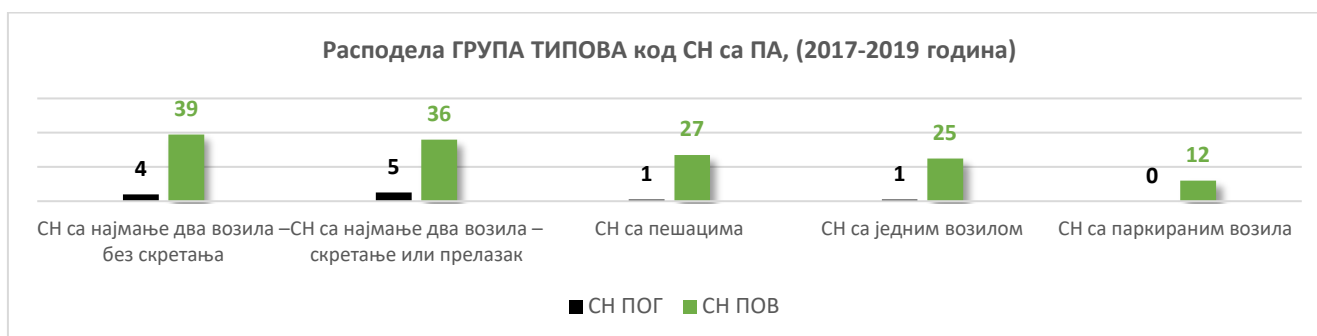
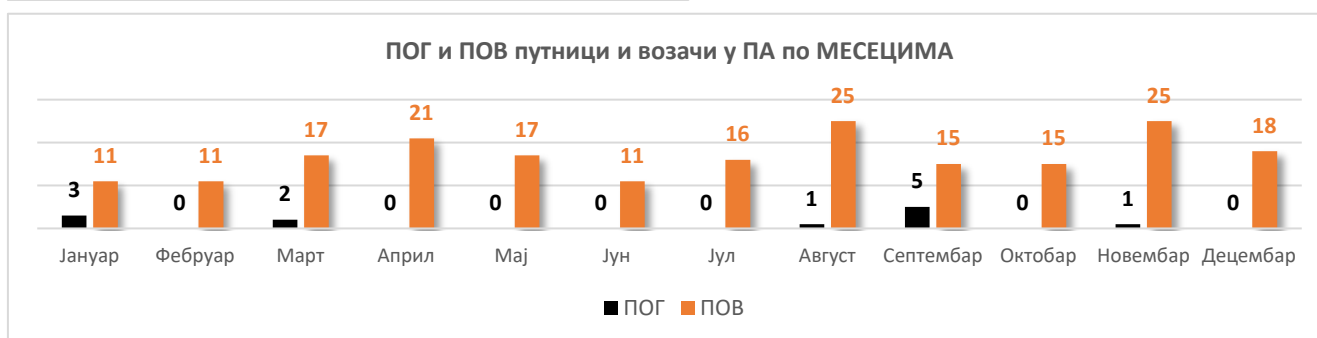

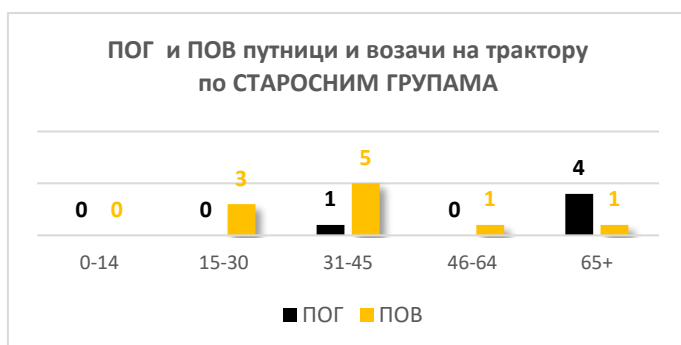
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

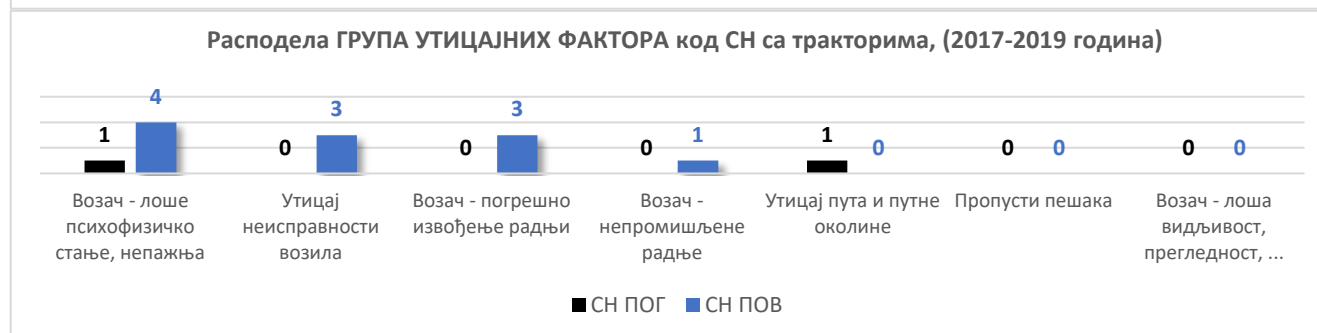
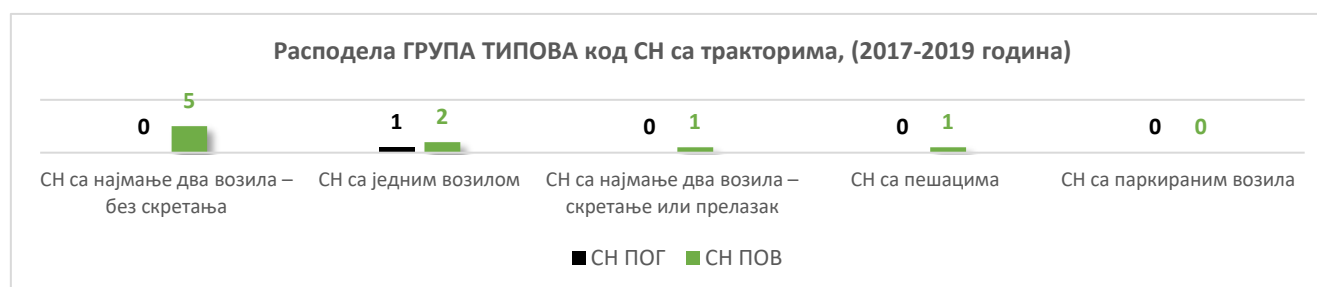
- Број погинулих возача и путника у ПА је: **12**, што чини **48%** погинулих лица у СН (у Србији чине 46% погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника у ПА је: **202**, што чини **44%** повређених лица у СН (у Србији чине 61% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости **31-45 година**.
- **Возачи и путници у ПА** највише страдају у **августу и новембру**.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са ПА најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је **Возач - непромишљене радње**.

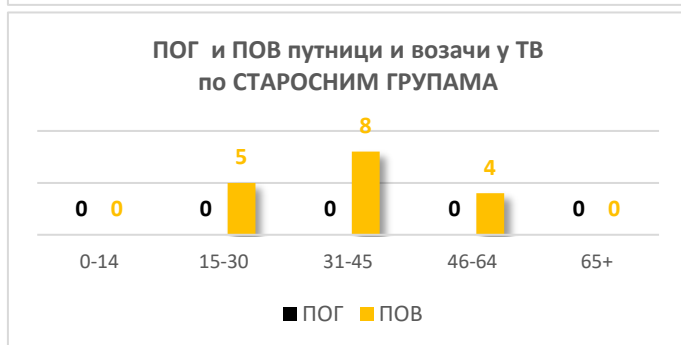
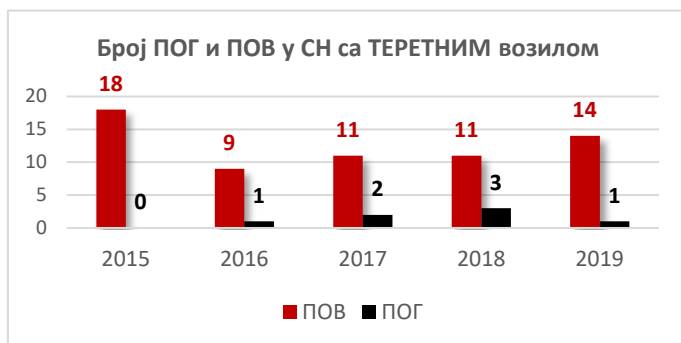
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

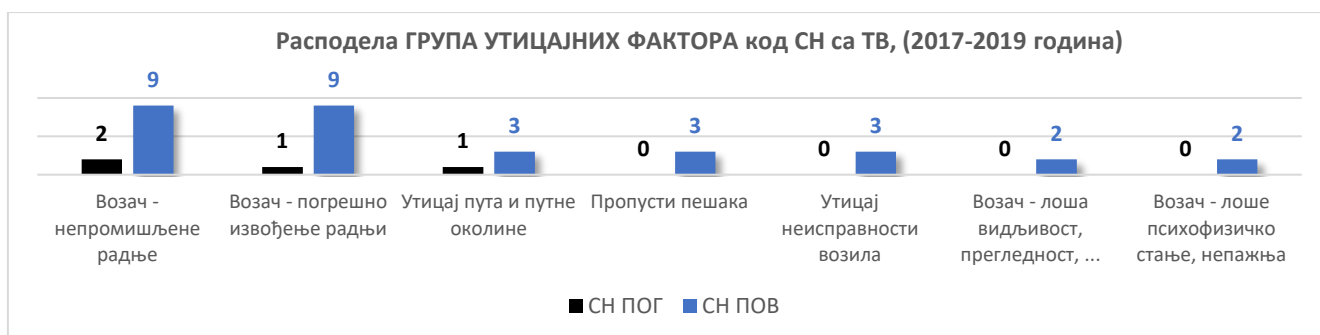
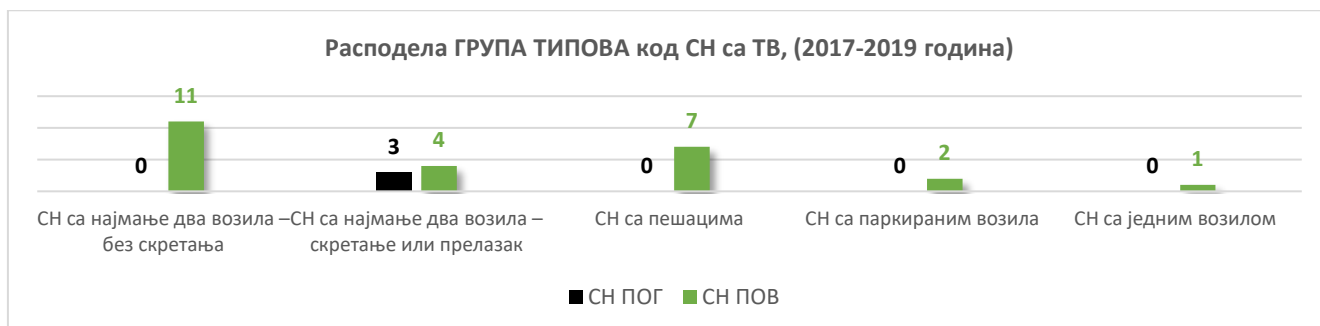
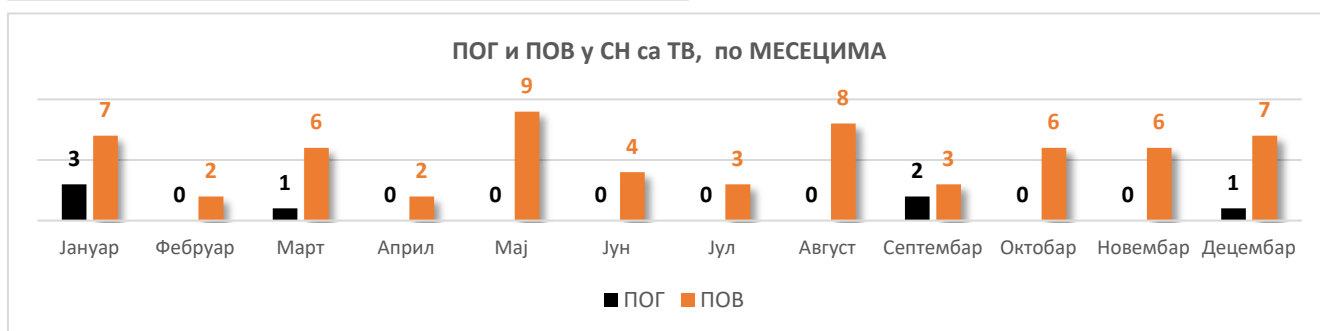
- Број погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора је: 5, што чини **20%** погинулих лица у СН (у Србији чине 7% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са тракторима чине **6%** повређених лица у СН (у Србији чине 2% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **31-45 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **априлу**.
- У периоду од 2017. до 2019. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - лоше психофизичко стање, непажња**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

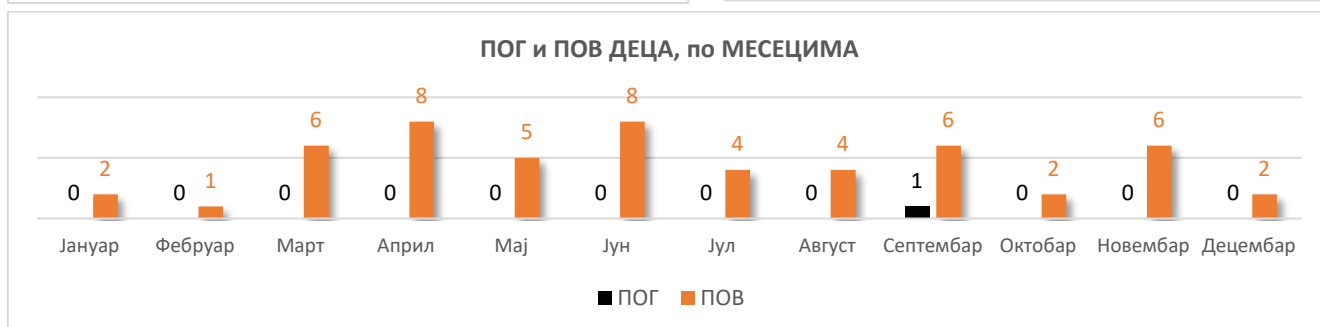
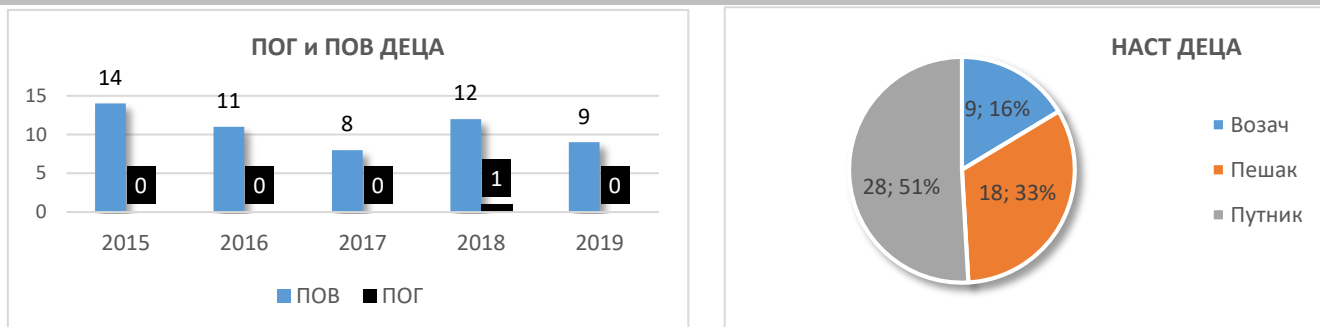

- Број погинулих лица у СН са учешћем теретних возила је: 7, што чини 28% погинулих лица у СН (у Србији чине 28% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 14% повређених лица у СН (у Србији чине 18% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника у ТВ је међу лицима старости 31-45 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у јануару.
- У периоду од 2017. до 2019. године код СН са ТВ најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је Возач - непромишљене радње.

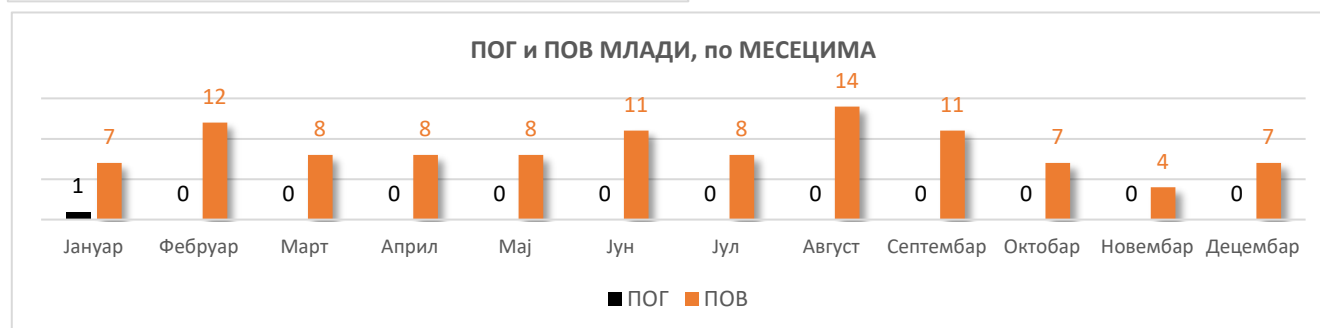
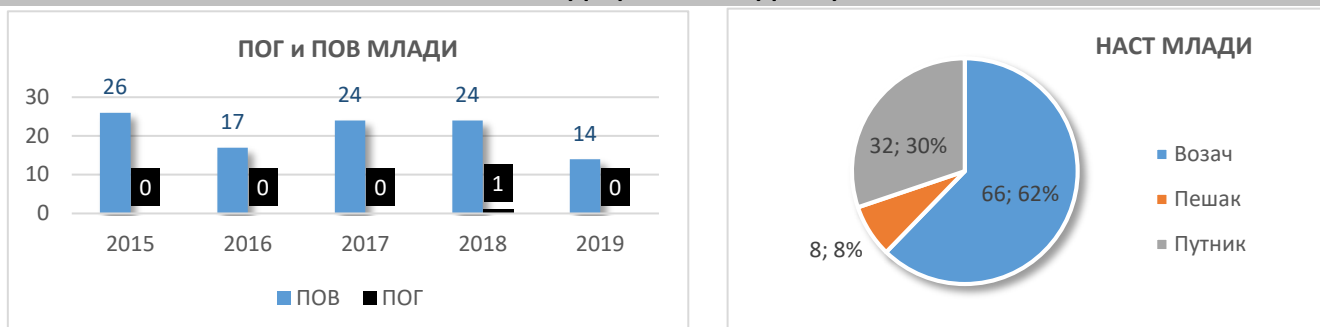
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

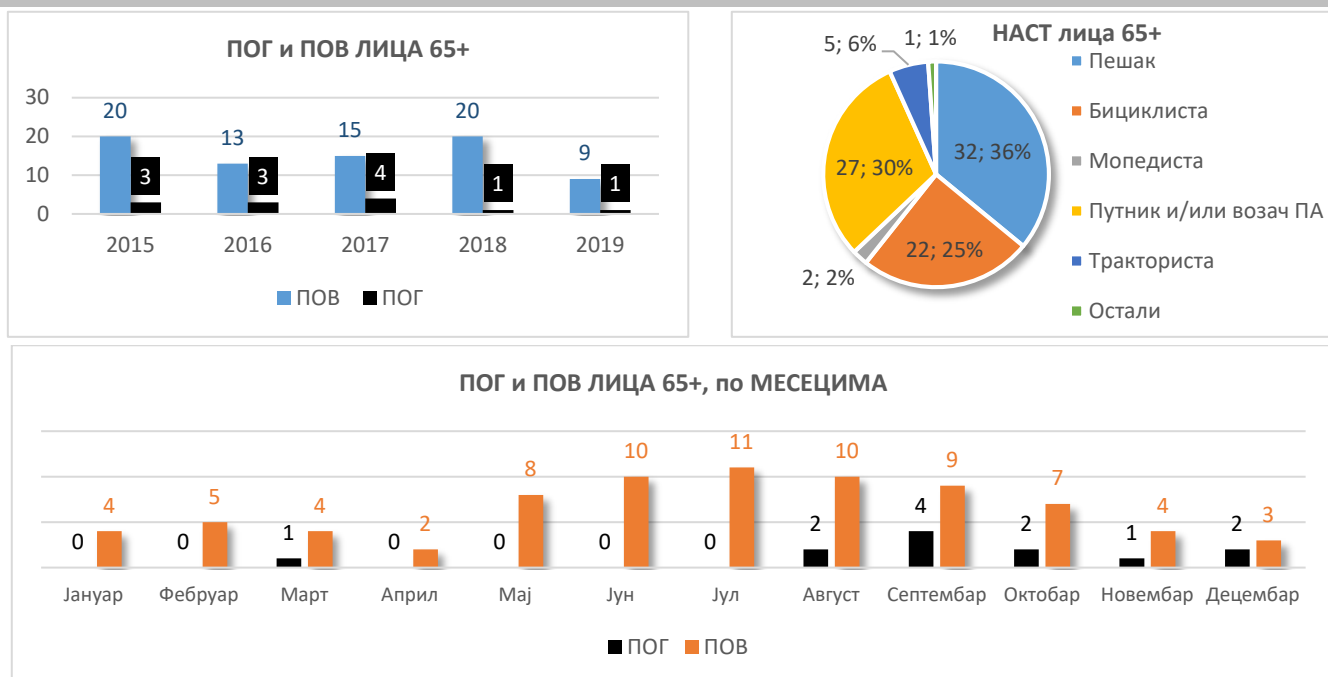
- Број повређене деце, у посматраном периоду је **54**, док је **једно дете погинуло**.
- Деца путници чине 51%, деца пешаци 33%, а деца возачи 16% од укупног броја настрадале деце.
- Деца највише страдају у **априлу** и **јуну**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно је **погинуло младих лица: 1**, што чини **4%** укупно погинулих лица (у Србији чине 19% погинулих лица), док је број **повређених младих: 105**, што чини **23%** укупно повређених лица (у Србији чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (62%).
- Млади највише страдају у **августу**.

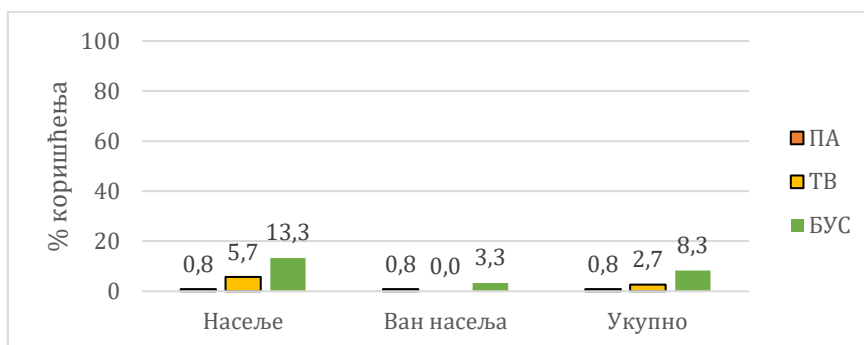
ЛИЦА СТАРОСТИ 65+

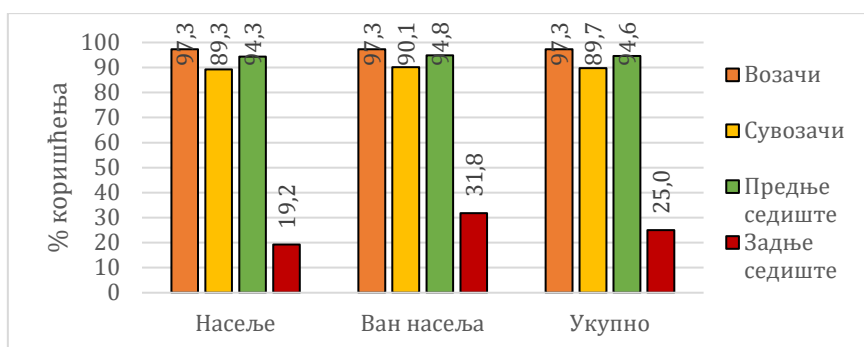
- Укупно је **погинуло старијих лица: 12**, што чини **48%** укупно погинулих лица (у Србији чине 28% погинулих лица), док је број **повређених старијих лица: 77**, што чини **17%** укупно повређених лица (у Србији чине 11% повређених лица).
- Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **пешака (36%)**.
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2019. ГОДИНУ ЗА ГРАД ЗАЈЕЧАР

Истраживањем индикатора безбедности саобраћаја у граду Зајечар, уочено је да висок проценат возача аутобуса користи мобилни телефон. У насељу употреба мобилних телефона евидентирана је код 13,3% возача аутобуса, а ван насеља код 3,3% возача. Употреба мобилних телефона код возача теретних возила износи 5,7% у насељу. По 0,8% возача путничких аутомобила евидентирано је да користи мобилни телефон у насељу и ван насеља, Дијаграм бр. 11.1.

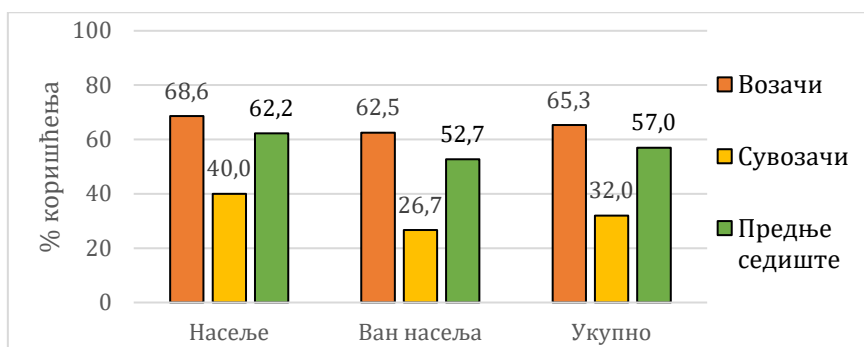

Дијаграм бр. 11.1. Употреба мобилних телефона возача према категорији возила у граду Зајечар

Дијаграм бр. 11.2. Употреба појаса у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у граду Зајечар

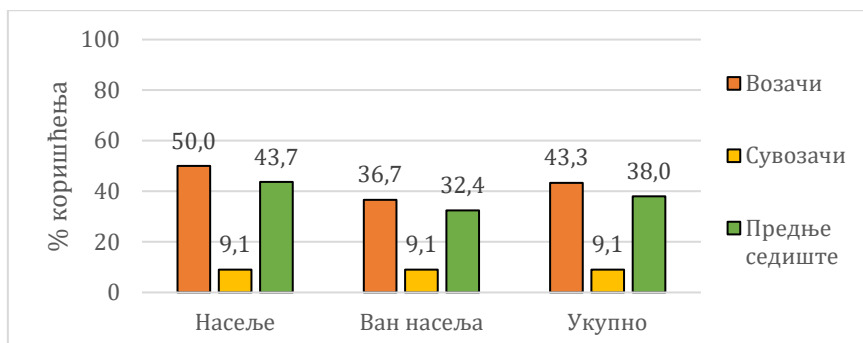
Коришћење сигурносног појаса у граду Зајечар веће је код возача у односу на сувозаче. У насељу 97,3% возача и 89,3% сувозача користи сигурносни појас на саобраћајницама у насељу. На саобраћајницама ван насеља 97,3% возача и 90,1% сувозача у путничким аутомобилима користи сигурносни појас. Коришћење појаса на задњем седишту евидентирано је код 31,8% путника ван насеља и 19,2% путника у насељу, Дијаграм бр. 11.2.

Дијаграм бр. 11.3. Употреба појаса у возилима преко 3,5t у граду Зајечар

Употреба сигурносног појаса у теретним возилима у граду Зајечар, за возаче износи 65,3%, а за сувозаче 32%. Нема значајне разлике коришћења појаса у насељу и ван насеља, Дијаграм бр. 11.3.

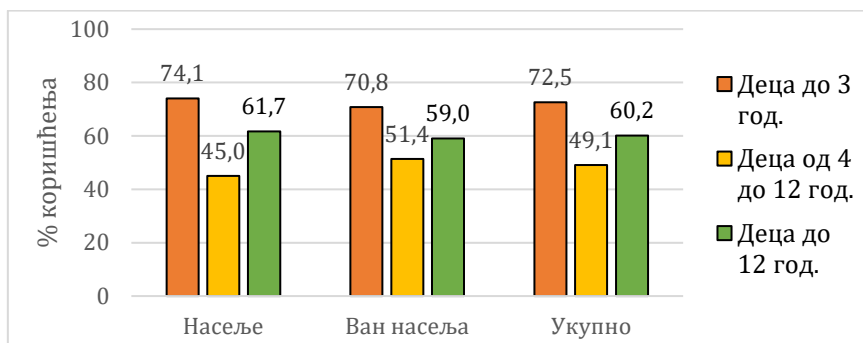
Употреба сигурносног појаса у аутобусима у граду Зајечар за возаче износи 43,3%, а за сувозаче 9,1%, Дијаграм бр. 11.4.

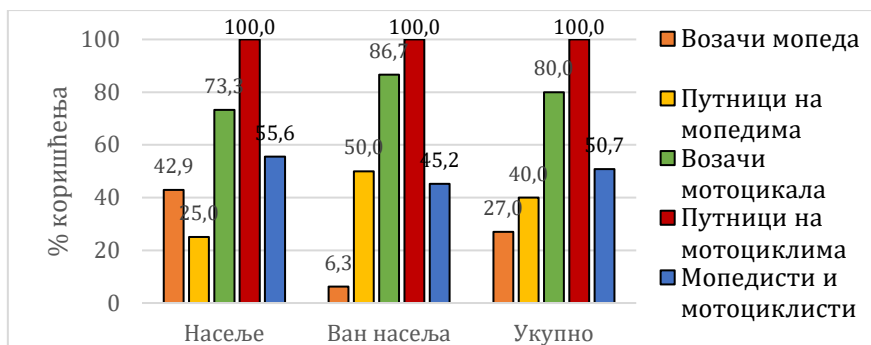
Дијаграм бр. 11.4. Употреба сигурносног појаса у аутобусима у граду Зајечар

Употреба заштитних система за децу до 3 године у граду Зајечар износи 72,5%, а за децу од 4 до 12 година 70,8%. Вредности индикатора не разликују се значајно у насељу и ван насеља, Дијаграм бр. 11.5.

Евидентирани путници на мотоциклима на обе категорије саобраћајница су користили заштитну кацигу у Зајечару. Од евидентираних возача мотоцикала, 86,7% на саобраћајницама ван насеља и 73,3% у насељу су користили заштитну кацигу. Већа употреба заштитне кациге мопедиста евидентирана је на саобраћајницама у насељу (43,9%), у односу на малу вредност индикатора на саобраћајницама ван насеља, од 6,3%. 50% путника на мопедима су на саобраћајницама ван насеља и 25% у насељу користили заштитну кацигу, током спроведеног истраживања, Дијаграм бр. 11.6.

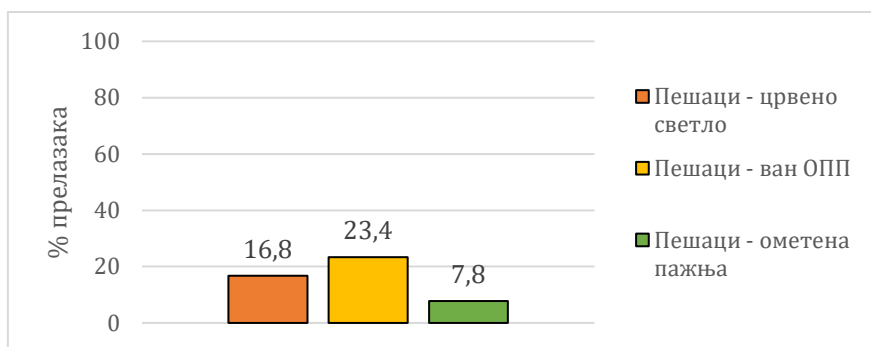

Дијаграм бр. 11.5. Употреба заштитних система за децу у граду Јагодина

Дијаграм бр. 11.6. Употреба заштитних кацига у граду Зајечар

Истраживања понашања пешака на подручју града Зајечар показала је да 16,8% пешака прелази улицу када им је прелазак забрањен црвеним светлом. Већи проценат пешака у посматраној граду прелази улицу ван обележеног пешачког прелаза, њих 23,4%. Процент пешака који је имао ометену пажњу приликом преласка улице услед коришћења телекомуникационих уређаја износи 7,8%, Дијаграм бр. 11.7.

Дијаграм бр. 11.7. Понашање пешака у граду Зајечар

Ове и остале карте индикатора безбедности саобраћаја по полицијским управама и општинама у РС можете преузети са сајта Агенције за безбедност саобраћаја (<http://www.abs.gov.rs/analize-i-istrazivanja/statistika-i-analize/karte-pokazatelja/indikatori>).

Основни циљеви безбедности саобраћаја града Зајечара у складу са националном Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, за период од 2015. до 2020. године

		ПОГ	ТПП	ПОГ ДЕЦА	ТПП ДЕЦА
РЕПЕРНО СТАЊЕ	2011. год.	14	32	0	2
ТРЕНУТНО СТАЊЕ	2019. год.	2	17	0	0
ЦИЉ	2020. год.	max 7	max 16	0	max 1

**Најважније чињенице о стању безбедности саобраћаја на територији града
Зајечара, у периоду од 2015. до 2019. године**

- Догодило се **укупно 703 саобраћајне незгоде**, од којих је **366 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 25 лица**, док је теже и лакше **повређено 462 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Погинула су 4 пешака**, што чини **16%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је троје бициклиста**, што чини **12%** укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуо је 1 возач мотоцикла**, што чини **4%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 12 возача и путника у ПА**, што чини **48%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор**, погинуло је **5 лица**, што чини **20%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинуло је **7 лица**, што чини **28%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 54-оро деце**, док је **једно дете погинуло** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (51%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 1 младо лице**. **Млади чине 4%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача (62%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 12 лица старости 65 и више година**, што чини **48%** од укупног броја **погинулих лица**. Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **пешака (36%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са најмање два возила – без скретања“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **августу**.

Најзначајнији носиоци активности у безбедности саобраћаја у локалној самоуправи

- **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на локалном нивоу** (Савет, Комисија, и сл.). Координира пословима осталих субјеката у овој области и управља безбедношћу саобраћаја на територији локалне самоуправе.
- **Образовно-васпитне установе** (предшколске установе, основне и средње школе). Представљају један од најзначајнијих субјеката који доприноси унапређењу знања, ставова, вештина и понашања учесника у саобраћају.
- **Саобраћајна полиција**. Има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор и принуду према учесницима у саобраћају, и који евидентира податке о саобраћајним незгодама.
- **Управљач пута на локалном нивоу**. Одговоран за безбедно и несметано одвијање саобраћаја на путевима којима управља.
- **Орган надлежан за послове саобраћаја на локалном нивоу**. Надлежан за техничко регулисање саобраћаја.
- **Здравствене установе**. Учествују у сталном праћењу здравственог стања возача, врше збрињавање и лечење повређених у саобраћајним незгодама.
- **Медији**. Имају важну улогу у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења.
- **Ауто школе**. Одговорне за квалитетну обуку нових возача за безбедно и правилно учешће у саобраћају,
- **Технички прегледи возила**. Одговорни за квалитет контроле техничке исправности возила.
- **и др.**